

C/2024/4227

24.7.2024

P9_TA(2023)0441

Αναθεώρηση της πρωτοβουλίας για τους επικονιαστές – Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2023 σχετικά με την αναθεώρηση της πρωτοβουλίας για τους επικονιαστές – Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές (2023/2720(RSP))**

(C/2024/4227)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιανουαρίου 2023, με τίτλο «Αναθεώρηση της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές – Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές» (COM(2023)0035),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Απριλίου 2023, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών «Σώστε τις μέλισσες και τους αγρότες! Ας οδεύσουμε προς μια γεωργία φιλική προς τις μέλισσες για ένα υγιές περιβάλλον» ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2018, με τίτλο «Πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές» (COM(2018)0395),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Δεκεμβρίου 2019 σχετικά με την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές ⁽²⁾,
- έχοντας υπόψη την έκθεση αξιολόγησης του 2016 της διακυβερνητικής πλατφόρμας επιστήμης-πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων, σχετικά με τους επικονιαστές, την επικονίαση και την παραγωγή τροφίμων,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, της 26ης Ιανουαρίου 2022, με τίτλο «Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές επιταχύνουν την υλοποίηση της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές»,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Αναθεώρηση της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές — Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές» ⁽³⁾,
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση 15/2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 9ης Ιουλίου 2020, με τίτλο «Προστασία των άγριων επικονιαστών στην ΕΕ – Οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής δεν έχουν αποδώσει καρπούς»,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» (COM(2020)0380),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο – Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» (COM(2020)0381),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων – Για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες» (COM(2020)0667),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με την ενωσιακή διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων ⁽⁴⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Ιουνίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030: επαναφορά της φύσης στη ζωή μας ⁽⁵⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Οκτωβρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ΕΕ C 148 της 28.4.2023, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ C 255 της 29.6.2021, σ. 29.⁽³⁾ ΕΕ C 349 της 29.9.2023, σ. 173.⁽⁴⁾ ΕΕ C 411 της 27.11.2020, σ. 48.⁽⁵⁾ ΕΕ C 67 της 8.2.2022, σ. 25.⁽⁶⁾ ΕΕ C 184 της 5.5.2022, σ. 2.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Οκτωβρίου 2019 σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 546/2011 όσον αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις μελιφόρους μέλισσες ⁽⁷⁾,
 - έχοντας υπόψη τις ερωτήσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της πρωτοβουλίας για τους επικονιαστές – Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές (Ο-000050/2023 – Β9-0032/2023 και Ο-000051/2023 – Β9-0033/2023),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 136 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι περίπου το 80 % των ειδών καλλιεργειών και άγριων ανθοφόρων φυτών στην Ευρώπη εξαρτώνται, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, από τη ζωική επικονίαση, και ότι οι άγριοι επικονιαστές μπορεί να παρέχουν έως και το 50 % των απαιτούμενων υπηρεσιών επικονίασης ⁽⁸⁾·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κόκκινο κατάλογο, ο πληθυσμός περίπου ενός στα τρία είδη μελισσών, πεταλούδων και συρφίδων μειώνεται· λαμβάνοντας υπόψη ότι, επιπλέον, ένα στα δέκα είδη μελισσών και πεταλούδων και ένα στα τρία είδη συρφίδων απειλούνται με εξαφάνιση· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε περιφερειακό επίπεδο, κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες έχει παρατηρηθεί μείωση του πληθυσμού των εντόμων έως και 75 %·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές είναι κυρίως άγρια είδη εντόμων, όπως οι μέλισσες (συμπεριλαμβανομένων των αγριομελισσών, των μελιφόρων μελισσών και ειδών μονήρων μελισσών), οι σφήκες, οι συρφίδες, οι πεταλούδες, οι σκώροι, τα κολεόπτερα και άλλα πετούμενα είδη, όπως νυχτερίδες και πτηνά, τα οποία μεταφέρουν γύρη από τον ανθίρα στο στίγμα ενός άνθους καθιστώντας έτσι δυνατή τη γονιμοποίηση και την αναπαραγωγή των φυτών·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άγρια είδη και οι πληθυσμοί επικονιαστών μειώνονται κυρίως λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας, ιδίως ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, της εντατικής γεωργίας, της χρήσης φυτοφαρμάκων, της απώλειας και υποβάθμισης των φυσικών οικοτόπων, της ρύπανσης του περιβάλλοντος και των χωροκατακτητικών ξένων ειδών και ασθενειών·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συλλογή αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με τον πλούτο των ειδών και την αφθονία των ειδών επικονιαστών στον αγρό είναι θεμελιώδους σημασίας προκειμένου να αξιολογηθεί η κατάσταση των πληθυσμών των επικονιαστών και να αξιολογηθεί το κατά πόσον η ΕΕ και τα κράτη μέλη της σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά την αντιστροφή της μείωσης αυτών των πληθυσμών·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μελιφόροι μέλισσες συμβάλλουν σημαντικά στην επικονίαση· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι αυτό δεν αντικαθιστά τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζει στη διαδικασία επικονίασης ένα ευρύ φάσμα άγριων εντόμων επικονιαστών, όπως οι μονήρεις μέλισσες, οι πεταλούδες, οι συρφίδες και τα σκαθάρια, αν και η σχετική συμβολή τους διαφέρει ανάλογα με την καλλιέργεια και την τοποθεσία·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υγιείς πληθυσμοί άγριων επικονιαστών παρέχουν πιο ισχυρές και αξιόπιστες υπηρεσίες επικονίασης για τον γεωργικό τομέα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπερβολική εξάρτηση από την επικονίαση από μεμονωμένα είδη, όπως οι μελιφόροι μέλισσες, οδηγεί επίσης σε αυξημένους κινδύνους που σχετίζονται με τη μεγαλύτερη ευπάθεια του είδους σε ασθένειες και χωροκατακτητικά ξένα είδη·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόδοση και/ή η ποιότητα των καλλιεργειών εξαρτώνται τόσο από την αφθονία όσο και από την ποικιλομορφία των επικονιαστών· λαμβάνοντας υπόψη ότι διακύμανση στην παρουσία, την αφθονία και τον πλούτο των επικονιαστών μπορεί να υπάρξει σε ορισμένες περιπτώσεις και ανάλογα με τα οικολογικά χαρακτηριστικά των ειδών που οφείλονται περισσότερο στην εγγύτητα και την αναλογία ευνοϊκών (ημι)φυσικών οικοτόπων, όπως λειμώνες και δάση παρά σε ζώνες ανθών ⁽⁹⁾· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε άλλες περιπτώσεις, ο πλούτος ανθών του υπορόφου ενός αγροτεμαχίου μπορεί να αντισταθμίσει την απομόνωση από τον φυσικό οικότοπο ⁽¹⁰⁾·

⁽⁷⁾ EE C 202 της 28.5.2021, σ. 49.

⁽⁸⁾ Garibaldi et al., «Wild Pollinators Enhance Fruit Set of Crops Regardless of Honey Bee Abundance» (Οι άγριοι επικονιαστές βελτιώνουν το σύνολο των καρπών των καλλιεργειών ανεξάρτητα από την αφθονία των μελιφόρων μελισσών), *Science*, Τόμος 339, Τεύχος 6127, 29 Μαρτίου 2013, σ. 1608-1611.

⁽⁹⁾ Bartholomé, O. et al., «Pollinator presence in orchards depends on landscape-scale habitats more than in-field flower resources» (Η παρουσία επικονιαστών σε οπωρώνες εξαρτάται περισσότερο από τους οικοτόπους σε κλίμακα τοπίου παρά από τους επιτόπιους ανθοφόρους πόρους), *Agriculture, Ecosystems & Environment*, τόμος 293, 2020.

⁽¹⁰⁾ Saunders, M. and Luck, G., «Interaction effects between local flower richness and distance to natural woodland on pest and beneficial insects in apple orchards» (Επιδράσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ του τοπικού πλούτου των ανθών και της απόστασης από τις φυσικές δασικές εκτάσεις σε παράσιτα και ωφέλιμα έντομα σε οπωρώνες μήλων), *Agricultural and Forest Entomology*, τόμος 20, αριθ. 2, 2017, σ. 279-87.

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εργαλεία πολιτικής που αποσκοπούν στη διασφάλιση επαρκούς επικονίασης των καλλιεργειών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον δυνητικό ανταγωνισμό μεταξύ των μελιφόρων μελισσών και των αυτόχθονων άγριων επικονιαστών· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό απαιτεί καλύτερη αξιολόγηση του πότε, πού και πόσες μελιφόροι μέλισσες απαιτούνται για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επικονίασης των καλλιεργειών με μαζική ανθοφορία χωρίς να βλάπτονται οι αυτόχθονες άγριοι επικονιαστές ή τα φυτά ⁽¹¹⁾·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πιέσεις που ασκούνται στους επικονιαστές συνδέονται κυρίως με τη γεωργία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη βιώσιμη εμπορική δασοκομία, η οποία ευθύνεται για την έλλειψη παλαιών δέντρων, νεκρών ξύλων και συναφών μικροοικοτόπων, έχει επίσης χαρακτηριστεί ως μία από τις κύριες απειλές για τις συρφίδες, το 37 % των οποίων απειλείται με εξαφάνιση στην Ευρώπη ⁽¹²⁾·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές είναι απαραίτητοι για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της υγείας των οικοσυστημάτων, συμβάλλουν στη διατήρηση και τη δημιουργία οικοτόπων άγριας πανίδας, είναι ζωτικής σημασίας για την παραγωγή σπόρων προς σπορά τόσο στα γεωργικά όσο και στα φυσικά συστήματα, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παραγωγής τροφίμων, της ποιότητας της διατροφής και της επισιτιστικής ασφάλειας και συμβάλλουν στην ομορφιά και την αισθητική των τοπίων καθιστώντας δυνατή την ανάπτυξη και την ανθοφορία διαφόρων φυτών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η άμεση συνεισφορά τους στη γεωργία της ΕΕ εκτιμάται σε περίπου 15 δισεκατομμύρια EUR ⁽¹³⁾· λαμβάνοντας υπόψη ότι τέσσερα στα πέντε είδη καλλιεργειών και τα είδη άγριων ανθέων εξαρτώνται, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, από τα έντομα για τους επικονιαστές· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές στηρίζουν σημαντικά, μεταξύ άλλων, τα μέσα βιοπορισμού των γεωργών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών στον γεωργικό τομέα·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια νέα έκθεση σχετικά με τις τάσεις των πεταλούδων λειμώνων σε ολόκληρη την Ευρώπη δείχνει ότι ο αριθμός των πεταλούδων αυτών μειώθηκαν κατά 36 % σε μόλις δέκα χρόνια και ότι οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν στη μείωσή τους είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας τόσο από τη μετατροπή των λειμώνων σε αρόσιμες εκτάσεις όσο και από τη βαριά χρήση λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων, που μειώνουν τον αριθμό των άγριων ανθών στα οποία αναπαράγονται οι πεταλούδες·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την επισιτιστική όσο και για τη διατροφική ασφάλεια και είναι απαραίτητοι για είδη τροφίμων όπως τα φρούτα, τα λαχανικά, οι καρποί με κέλυφος και οι σπόροι, οι οποίοι με τη σειρά τους είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της καλής διατροφικής υγείας και ιδίως για την πρόληψη των μη μεταδοτικών ασθενειών·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση των άγριων επικονιαστών και οι επιπτώσεις στην επισιτιστική ασφάλεια, την ανθεκτικότητα της γεωργίας, την ανθρώπινη υγεία, την ποιότητα ζωής, την ποιοτική διατροφή και τις υπηρεσίες οικοσυστήματος έχουν ενισχύσει την ευαισθητοποίηση του κοινού και εγείρουν σοβαρές ανησυχίες σε ολόκληρη την κοινωνία, γεγονός που οδήγησε στην ανάληψη δράσεων για την αντιμετώπιση των αιτίων της μείωσης και τον μετριασμό των συνεπειών, οι οποίες επίσης οδήγησαν, μεταξύ άλλων, στην επιτυχή ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών (ΕΠΠ) «Σώστε τις μέλισσες και τους αγρότες», με την οποία ζητείται η μετάβαση προς μια πιο φιλική προς τις μέλισσες γεωργία·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο οδηγός της Επιτροπής για φιλικές προς τους επικονιαστές πόλεις παρέχει πολύτιμες συστάσεις για το αστικό περιβάλλον που στηρίζουν τους επικονιαστές·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην έκθεση που δημοσίευσε το 2019 σχετικά με την κατάσταση του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) ανέφερε ότι η υλοποίηση των εννέα από τους 13 ειδικούς στόχους πολιτικής που έχουν καθοριστεί για το 2020 στον τομέα της προστασίας, της διατήρησης και της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας και φύσης δεν είχε προχωρήσει ικανοποιητικά το 2020 ⁽¹⁴⁾· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εννέα στόχοι περιλάμβαναν στόχους σχετικά με προστατευόμενα είδη και ενδιαιτήματα της ΕΕ, κοινά είδη (πτηνά και πεταλούδες), καθώς και την κατάσταση και τις υπηρεσίες οικοσυστήματος·

Γενικές παρατηρήσεις και οι συνέπειες της απώλειας επικονιαστών

1. επικροτεί την αναθεωρημένη «πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές – Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές» και υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη για την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την αντιστροφή της μείωσης των επικονιαστών το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως το 2030·
2. επικροτεί την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών «Σώστε τις μέλισσες και τους αγρότες»· θεωρεί ότι μια φιλική προς το περιβάλλον γεωργία αποτελεί τη βάση για τη βιώσιμη παραγωγή υγιεινών τροφίμων· θεωρεί ότι τα αιτήματα των πολιτών πρέπει να μετουσιωθούν σε μελλοντικές πολιτικές γρήγορα και αποτελεσματικά·

⁽¹¹⁾ Geldmann, J. και González-Varo, J., «High densities of managed honeybees can harm populations of wild pollinators» (Η διατήρηση των μελιφόρων μελισσών δεν βοηθά την άγρια ζωή: Οι μεγάλοι πληθυσμοί μελιφόρων μελισσών υπό διαχείριση μπορούν να βλάψουν πληθυσμούς των άγριων επικονιαστών), *Sciencemag*, τόμος 359, αριθ. 6374, 2018, σ. 392-3.

⁽¹²⁾ International Union for Conservation of Nature Species Survival Commission — Hoverfly Specialist Group/Conservation Planning Specialist Group, «European Hoverflies: Moving from Assessment to Conservation Planning» (Επιτροπή Επιδίωσης της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης - ομάδα εμπειρογνομόνων συρφίδας/Ομάδα εμπειρογνομόνων στον σχεδιασμό διατήρησης, Ευρωπαϊκές συρφίδες: Από την αξιολόγηση στον σχεδιασμό διατήρησης). Ομάδα εμπειρογνομόνων στον σχεδιασμό διατήρησης, Apple Valley, MN, ΗΠΑ, 2022.

⁽¹³⁾ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 15/2020 «Προστασία των άγριων επικονιαστών στην ΕΕ — Οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής δεν έχουν αποφέρει καρπούς», 2020.

⁽¹⁴⁾ ΕΟΠ, «The European environment – state and outlook 2020 – Knowledge for transition to a sustainable Europe» (Το ευρωπαϊκό περιβάλλον – κατάσταση και προοπτικές – Γνώση για τη μετάβαση σε μια βιώσιμη Ευρώπη), Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ, Λουξεμβούργο, 2019.

3. συμφωνεί ότι η μείωση των επικονιαστών συνιστά απειλή για την ανθρώπινη ευημερία, τη γεωργική παραγωγικότητα, την επισιτιστική ασφάλεια και τη φύση εν γένει· τονίζει ότι η επικονίαση από άγριους και διαχειριζόμενους επικονιαστές αποτελεί βασική γεωργική εισροή· επισημαίνει ότι η ετήσια αξία της επικονίασης ύψους 4,5 δισεκατομμυρίων EUR ως υπηρεσίας οικοσυστήματος στην ΕΕ καταγράφει μόνο την αξία της υπηρεσίας που όντως παρέχεται και έχει ως αποτέλεσμα την απόδοση φρούτων και λαχανικών· τονίζει ότι εάν δεν υπήρχε έλλειψη επικονιαστών λόγω των πιέσεων που αντιμετωπίζουν, η αξία αυτή θα μπορούσε να είναι πολύ υψηλότερη ⁽¹⁵⁾.
4. τονίζει ότι η επικονίαση των καλλιεργειών που πραγματοποιείται με τη βοήθεια άγριων και οικόσιτων ζώων αποτελεί μια ζωτικής σημασίας υπηρεσία οικοσυστήματος, η οποία όμως βρίσκεται σε κίνδυνο ⁽¹⁶⁾· σημειώνει ότι η παγκόσμια οικονομική αξία της επικονίασης από οικόσιτα και άγρια ζώα εκτιμάται σε 153 δισεκατομμύρια EUR, ενώ η απώλεια πλεονάσματος καταναλωτή που συνδέεται με τη συνολική απώλεια ζωικής επικονίασης εκτιμήθηκε μεταξύ 190 και 310 δισεκατομμύρια EUR ⁽¹⁷⁾.
5. τονίζει τα οφέλη της επικονίασης για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία, καθώς και την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα οφέλη αυτά μπορούν να συνεχίσουν να αντλούνται με βιώσιμο τρόπο· σημειώνει περαιτέρω ότι οι επικονιαστές συμβάλλουν στη γεωργική απόδοση της τάξης του 35 % της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων ⁽¹⁸⁾, ενώ οι καλλιεργείες ζωικής επικονίασης περιέχουν πληθώρα βιταμινών (Α, C και Ε) και ανόργανων συστατικών (ασβέστιο, φθόριο και σίδηρος) που διατίθενται για διατροφή παγκοσμίως ⁽¹⁹⁾· εστιάζει, επομένως, στο ότι οι επικονιαστές είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την επισιτιστική όσο και για τη διατροφική ασφάλεια.
6. σημειώνει ότι η μείωση των επικονιαστών έχει πολλές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία· επισημαίνει ότι μία από αυτές είναι η μείωση της παγκόσμιας διαθεσιμότητας οπωροκηπευτικών, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της κατανάλωσης και, ως εκ τούτου, σε αύξηση των μη μεταδοτικών ασθενειών ⁽²⁰⁾.
7. αναγνωρίζει τη συμβολή της πρώτης πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας στη μελλοντική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένων άλλων βασικών υπηρεσιών οικοσυστήματος που παρέχουν τα έντομα.
8. επικροτεί τις δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για τις ευκαιρίες και τις κοινές ευθύνες των κοινωνικοεπαγγελματικών ομάδων συμφερόντων της Ευρώπης και των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά την επιτάχυνση της υλοποίησης της πρωτοβουλίας για τους επικονιαστές και την επίτευξη των στόχων της.
9. τονίζει την ανάγκη αντιμετώπισης όλων των κύριων παραγόντων μείωσης των επικονιαστών.

Διασφάλιση της συνοχής των πολιτικών: γεωργία και δασοκομία, μείωση της ρύπανσης και αύξηση της συνδεσιμότητας

10. υπενθυμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία εγκρίθηκε ως νέα ολιστική στρατηγική που επιτρέπει στην ΕΕ να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, χωρίς να αφήνει κανέναν στο περιθώριο· υπενθυμίζει ότι οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα και της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», θα επιτευχθούν μόνο όταν επιτευχθεί αποτελεσματικά ο κύριος στόχος της αναθεωρημένης πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές, δηλαδή η αντιστροφή της μείωσης των επικονιαστών· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν και τις δύο στρατηγικές ταχέως και πλήρως· επαναλαμβάνει ότι η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 πρέπει να επιτύχει πλήρως τους στόχους της· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δεσμευτούν για τη λήψη ουσιαστικών και πρόσθετων μέτρων για τη διατήρηση βιοποικιλότητας.

⁽¹⁵⁾ Eurostat, «Accounting for ecosystems and their services in the European Union – 2021 edition» (Λογιστική των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση – έκδοση 2021), Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ, Λουξεμβούργο, 2021.

⁽¹⁶⁾ Potts S. et al., «Global pollinator declines: Trends, impacts and drivers» (Παγκόσμιος αποπληθυσμός των επικονιαστών: τάσεις, επιπτώσεις και κινητήριες δυνάμεις), *Trends in Ecology & Evolution*, τόμος 25, 2010, σ. 345-353.

⁽¹⁷⁾ Gallai N. et al., «Economic valuation of the vulnerability of world agriculture confronted with pollinator decline» (Οικονομική αποτίμηση της ευπάθειας της παγκόσμιας γεωργίας η οποία βρίσκεται αντιμέτωπη με τη μείωση των επικονιαστών), *Ecological Economics*, Τόμος 68, Τεύχος 2009, σ. 810-821.

⁽¹⁸⁾ Klein, A.M. et al., «Importance of pollinators in changing landscapes for world crops» (Η σημασία των επικονιαστών στην αλλαγή των τοπίων για τις παγκόσμιες καλλιεργείες), *Proceedings of the Royal Society*, τόμος 274, αριθ. 1608, 2007, σ. 303-13.

⁽¹⁹⁾ Eilers, E. et al., «Contribution of Pollinator-Mediated Crops to Nutrients in the Human Food Supply» (Η συμβολή των καλλιεργειών μέσω των επικονιαστών στα θρεπτικά συστατικά της ανθρώπινης διατροφής), *PLOS ONE*, τόμος 6, αριθ. 6, 2011.

⁽²⁰⁾ Smith, M. et al., «Effects of decreases of animal pollinators on human nutrition and global health: A modelling analysis» (Επιπτώσεις των μειώσεων των ζωικών επικονιαστών στην ανθρώπινη διατροφή και την παγκόσμια υγεία: ανάλυση μοντελοποίησης), *The Lancet*, τόμος 386, αριθ. 10007, 2015, σ. 1964-1972.

11. τονίζει την ανάγκη να καλυφθούν τα κενά σε βασικές τομεακές πολιτικές της ΕΕ για την αντιμετώπιση της μείωσης των επικονιαστών και να συμπεριληφθούν τα μέτρα για την προστασία των επικονιαστών στις σχετικές πολιτικές της ΕΕ·

12. επισημαίνει ότι οι ειδικές εθνικές και/ή περιφερειακές στρατηγικές για την προστασία των επικονιαστών αποτελούν βασικά εργαλεία για την κινητοποίηση όλων των ενδιαφερόμενων μερών και τη διαχείριση όλων των δράσεων που απαιτούνται για την αντιστροφή της μείωσης των επικονιαστών· εκτιμά τις προσπάθειες των κρατών μελών που έχουν εγκρίνει ειδικές εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές για την προστασία των επικονιαστών και καλεί τα υπόλοιπα κράτη μέλη να κάνουν το ίδιο το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να αντιμετωπίσουν όλους τους παράγοντες μείωσης από κοινού με συντονισμένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ιδιαιτερότητες και συνθήκες·

13. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τη συμμόρφωση των στρατηγικών σχεδίων της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) με τους στόχους της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν από κοινού τα σχέδια αυτά, για τα οποία διαπιστώνεται ότι μειονεκτούν ως προς τις αναγκαίες δράσεις· καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα ειδικό κεφάλαιο στο πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ για την περιγραφή συγκεκριμένων μέτρων που θα αποσκοπούν στην προστασία των άγριων και διαχειριζόμενων επικονιαστών, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους ως παρόχων γεωργικών εισροών· υπογραμμίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027 παρέχει στήριξη σε πρακτικές σχετικές με το κλίμα και θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επίτευξη των στόχων βιοποικιλότητας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των επικονιαστών·

14. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι υφιστάμενοι και οι μελλοντικοί μηχανισμοί και πλατφόρμες διακυβέρνησης είναι πλήρως λειτουργικοί προκειμένου να επιτευχθούν, εντός συμφωνημένων προθεσμιών, οι στόχοι της πρωτοβουλίας για τους επικονιαστές και γενικότερα της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να εφαρμόσει τα αναγκαία νομοθετικά και μη νομοθετικά μέτρα που θα οδηγήσουν στην κάλυψη των υφιστάμενων κενών διακυβέρνησης και στην άρση των εμποδίων για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ·

15. υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ισχυρή διασύνδεση μεταξύ της αναθεωρημένης πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές και της προταθείσας νομοθεσίας της ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης όσον αφορά την επίτευξη αντιστροφής της τάσης μείωσης των επικονιαστών, ιδίως μέσω της ευθυγράμμισης των εθνικών μέτρων αποκατάστασης της φύσης με τις σχετικές πολιτικές στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές·

16. υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη ανάγκη για καλύτερη προστασία των επικονιαστών από τους κινδύνους που προκύπτουν από τα φυτοφάρμακα και τα βιοκτόνα και εκφράζει τη λύπη του για την καθυστέρηση στη λήψη μέτρων για την προστασία των επικονιαστών μέσω των διαδικασιών έγκρισης που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 ⁽²¹⁾ και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 528/2012 ⁽²²⁾·

17. θεωρεί ότι η παρουσία παλαιών δέντρων, νεκρών ξύλων και συναφών μικροοικοτόπων είναι απαραίτητη για τους επικονιαστές για την ανάπτυξή τους και την ικανότητά τους να συλλέγουν γύρη και νεκτάρ και να φωλιάζουν· εκτιμά, στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι ένα σχέδιο διατήρησης στο πλαίσιο της νέας συμφωνίας για τους επικονιαστές θα εστιάσει συγκεκριμένα στα δασικά τοπία· πιστεύει ότι το σχέδιο διατήρησης θα πρέπει να επιδιώκει συνέργειες με τη δασοκομία κοντά στη φύση·

18. τονίζει τη σημασία της βελτίωσης της επιστημονικής βάσης τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση της σχετικής τοξικότητας όλων των φυτοφαρμάκων, όχι μόνο των εντομοκτόνων, για τις μέλισσες και άλλους επικονιαστές, ώστε οι στόχοι μείωσης των βλαβών να μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα έως το 2027· τονίζει περαιτέρω τη σημασία της τροποποίησης της νομοθεσίας και της εφαρμογής πολιτικών σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία, προκειμένου να σταματήσει η μείωση των επικονιαστών·

19. ζητά να τερματιστεί το αργότερο έως το 2027 η εισαγωγή γεωργικών προϊόντων που παράγονται με τη χρήση φυτοφαρμάκων που απαγορεύονται στην ΕΕ για λόγους προστασίας της ανθρώπινης υγείας και της βιοποικιλότητας και λόγω του ότι μπορούν να προκαλέσουν απαράδεκτη βλάβη στους επικονιαστές·

⁽²¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

⁽²²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (ΕΕ L 167 της 27.6.2012, σ. 1).

20. λαμβάνει υπό σημείωση τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων σχετικά με την εκτίμηση επικινδυνότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τις μέλισσες (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. και μονήρεις μέλισσες) και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να τις εφαρμόσουν ταχέως· λαμβάνει υπό σημείωση τη συμφωνία στο πλαίσιο της συνόδου του «Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας» της ΕΕ στις 28-29 Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση ειδικού στόχου προστασίας 10 % ως μέγιστη επιτρεπόμενη μείωση του μεγέθους των αποικιών που προκύπτει από την έκθεση των μελιφόρων μελισσών σε φυτοφάρμακα· λαμβάνει υπό σημείωση την απόφαση της μόνιμης επιτροπής φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών, του Μαΐου του 2022, να εφαρμόσει μια προσέγγιση χωρίς συγκεκριμένο όριο για ειδικούς στόχους προστασίας τόσο για τις αγριομέλισσες όσο και για τις μονήρεις μέλισσες· θεωρεί ότι οι ειδικοί στόχοι προστασίας για τους άγριους επικονιαστές πρέπει να συνάδουν με την ανάγκη ανάκαμψης των ήδη εξαντλημένων πληθυσμών· λαμβάνει υπό σημείωση τη δέσμευση της Επιτροπής να επικαιροποιήσει το ισχύον σύστημα εκτίμησης επικινδυνότητας φυτοφαρμάκων για τα μη στοχευόμενα αρθρόποδα (στο πλαίσιο του οποίου αξιολογούνται όλα τα άγρια είδη επικονιαστών που δεν περιλαμβάνονται στο έγγραφο καθοδήγησης για τις μέλισσες) και τονίζει ότι η επικαιροποίηση αυτή αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα·

21. υπενθυμίζει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη την ευρέως υποστηριζόμενη αντίθεσή του σε μια εκτελεστική πράξη: τις επιπτώσεις των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις μελιφόρους μέλισσες ⁽²³⁾ και την επί μακρόν θέση του ότι οι επικονιαστές πρέπει να προστατεύονται περισσότερο·

22. εκφράζει την ανησυχία του για τους περιορισμούς των αξιολογήσεων μονοδραστικών συστατικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων· καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων να επιτρέψουν χωρίς καθυστέρηση τη μετάβαση προς μια πιο ολιστική και ολοκληρωμένη εκτίμηση περιβαλλοντικής επικινδυνότητας των φυτοφαρμάκων για τα έντομα, συμπεριλαμβανομένων των επικονιαστών, με βάση το έργο IPol-ERA· πιστεύει ότι αυτός ο συστημικός μετασχηματισμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ένα ευρύ φάσμα επικονιαστών και τις σωρευτικές επιπτώσεις των διαφόρων χημικών ουσιών, και ότι απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες από όλους τους σχετικούς οργανισμούς·

23. λαμβάνει υπό σημείωση το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων για τις μέλισσες από τη χρήση βιοκτόνων· υπογραμμίζει την ανάγκη ταχείας ολοκλήρωσης του εγγράφου καθοδήγησης, ώστε να μπορέσει να αρχίσει να χρησιμοποιείται στη διαδικασία αδειοδότησης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 528/2012 σε επίπεδο ΕΕ ή κρατών μελών και για την έγκριση σε επίπεδο ΕΕ·

24. τονίζει ότι η ουσιαστική συμμετοχή των μεγάλων παραγωγών τροφίμων, χονδρεμπόρων και εμπόρων λιανικής πώλησης με τους προμηθευτές τους θα μπορούσε να επιφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία στη μείωση της χρήσης και των κινδύνων των φυτοφαρμάκων· υπογραμμίζει την ανάγκη οι μεγάλες εταιρείες στην τροφική αλυσίδα να συνάπτουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις με τους παραγωγούς τους και να βοηθούν τους γεωργούς τους να εφαρμόζουν ορθά τις πρακτικές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, μεταξύ άλλων παρέχοντας την αναγκαία οικονομική και τεχνική στήριξη στους γεωργούς και τους καλλιεργητές, ώστε να διασφαλίζεται ότι μπορούν να μεταβούν γρήγορα σε αγροοικολογικές και βιολογικές γεωργικές πρακτικές, εξασφαλίζοντας παράλληλα την κατάλληλη τιμή για τις προσπάθειές τους·

25. αναγνωρίζει ότι, παρόλο που οι εκπομπές αζώτου μπορούν να προκαλέσουν ευτροφισμό ημιφυσικών λειμώνων και να βλάψουν τους οικοτόπους επικονιαστών, τα λιπάσματα είναι καίριας σημασίας για τη γονιμότητα του εδάφους και την ασφάλεια των τροφίμων· υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της δράσης για την εξισορρόπηση των εκπομπών αζώτου·

26. εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη συντονισμένων προσπαθειών για την αντιμετώπιση της φωτορύπανσης, καθώς ορισμένες χώρες υιοθετούν εθνικές πολιτικές και άλλες δεν λαμβάνουν μέτρα· ενθαρρύνει τον ορισμό μετρήσεων που καταγράφουν τα επίπεδα φωτορύπανσης στην ΕΕ και τα κράτη μέλη προκειμένου να είναι σε θέση να θέσουν στόχους μείωσης της ρύπανσης σε σχέση με τις συμφωνηθείσες βάσεις αναφοράς και να παρακολουθούν την πρόοδο· ενθαρρύνει τη χρήση των υπηρεσιών του Copernicus για τη διάγνωση της τρέχουσας φωτορύπανσης στην ΕΕ·

27. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενσωματωθεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών στις πολεοδομικές πρακτικές, προκειμένου να προστατευθούν οι πληθυσμοί επικονιαστών, να ενισχυθεί η ποικιλομορφία τους και να δημιουργηθούν νέοι και καλά συνδεδεμένοι οικοτόποι·

28. καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τους πληθυσμούς επικονιαστών στις αστικές περιοχές, να συλλέγουν δεδομένα σχετικά με την υγεία των επικονιαστών και να αναπτύσσουν τεκμηριωμένες στρατηγικές για τη διατήρησή τους· ενθαρρύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών μεταξύ των πόλεων για τη δημιουργία ενός δικτύου για τις προσπάθειες διατήρησης των επικονιαστών σε αστικές περιοχές·

⁽²³⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2019 σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 546/2011 όσον αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις μελιφόρους μέλισσες (ΕΕ C 202 της 28.5.2021, σ. 49).

29. τονίζει τα οφέλη των πράσινων στεγών, των κάδων κήπων και των πρακτικών βιώσιμης αστικής γεωργίας όσον αφορά την παροχή οικοτόπων για τους επικονιαστές και τη συμβολή στην ανθεκτικότητα των πόλεων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής για τους κατοίκους των πόλεων·

30. υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ισχυρή διασύνδεση μεταξύ της αναθεωρημένης πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές, της διατήρησης και βελτίωσης της προστασίας της φύσης στο πλαίσιο της οδηγίας για τα πτηνά⁽²⁴⁾ και της οδηγίας για τους οικοτόπους⁽²⁵⁾ και της προταθείσας νομοθεσίας της ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης όσον αφορά την επίτευξη αντιστροφής της τάσης μείωσης των επικονιαστών, ιδίως μέσω της ευθυγράμμισης των εθνικών μέτρων αποκατάστασης της φύσης με τις σχετικές πολιτικές στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές· ζητεί να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας πέραν των προστατευόμενων περιοχών· σημειώνει ότι η αποκατάσταση της φύσης και των οικοσυστημάτων στις προστατευόμενες περιοχές δεν αντισταθμίζει τη συνεχιζόμενη απώλεια βιοποικιλότητας και την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων σε άλλες περιοχές·

31. εκφράζει την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη απώλεια και κατακερματισμό των οικοτόπων και τις δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των φαινομένων σε πολλά έντομα επικονιαστές· εκφράζει την ικανοποίησή του, στο πλαίσιο αυτό, για τη δέσμευση της Επιτροπής να προετοιμάσει ένα σχέδιο στρατηγικής για ένα δίκτυο οικολογικών διαδρόμων για τους επικονιαστές, ή «Buzz Lines», από κοινού με τα κράτη μέλη, για τη σύνδεση των υφιστάμενων φυσικών περιοχών με τη χρήση οικολογικών διαδρόμων και την παροχή στα είδη της δυνατότητας να μετακινούνται προς αναζήτηση τροφής, καταφυγίου και τόπων φωλεοποίησης και αναπαραγωγής· υπογραμμίζει την ανάγκη συμφωνίας επί ενός σχεδίου δράσης με προθεσμίες και καλεί τα κράτη μέλη να δεσμευτούν για την εφαρμογή του·

32. τονίζει ότι οι γραμμικές υποδομές στην ΕΕ θα πρέπει να σχεδιάζονται, να αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης και να προσαρμόζονται έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις με τη μορφή κατακερματισμού των οικοτόπων, και να μην υπονομεύεται η ακεραιότητα του δικτύου «Buzz Line»·

33. καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ποικιλομορφία των ειδών στις καλλιεργούμενες αροτραίες καλλιέργειες και να διατηρήσουν τους φυσικούς οικοτόπους για τους επικονιαστές στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό·

Παρακολούθηση και δείκτες

34. επισημαίνει τον ουσιαστικό ρόλο των γεωργών στη διατήρηση των οικοτόπων για τους επικονιαστές και στην προώθηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών που δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία αυτών των κρίσιμων ειδών και συμβάλλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, τις γεωργικές πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη σε τοπικό επίπεδο για την προστασία των οικοτόπων επικονιαστών· υπογραμμίζει, ταυτόχρονα, τη σημασία ενός ανεξάρτητου δικτύου συμβούλων για την προώθηση της διάδοσης και της αποτελεσματικής εφαρμογής φιλικών προς τους επικονιαστές μέτρων·

35. ενθαρρύνει τη δημιουργία διόδων στραγγίσεως λειμώνων και την αποκατάσταση οπωρώνων με διάφορα είδη, οι οποίοι αποτελούν πηγή γύρης και νέκταρ·

36. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ένα τυποποιημένο σύστημα παρακολούθησης των επικονιαστών της ΕΕ για τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων σχετικά με τον πληθυσμό των επικονιαστών· υπογραμμίζει ότι η λεπτομέρεια των συλλεγόμενων δεδομένων θα πρέπει να επιτρέπει τον εντοπισμό ετήσιων πληθυσμιακών μεταβολών που είναι σημαντικές για δράσεις πολιτικής και μέτρα διατήρησης· καλεί τα κράτη μέλη να στηρίζουν την κατάρτιση και την ανάπτυξη ικανοτήτων προκειμένου να συγκεντρωθούν ταχέως οι ανθρώπινοι πόροι που απαιτούνται για την παρακολούθηση των επικονιαστών·

37. εκφράζει την ικανοποίησή του, στο πλαίσιο αυτό, για την αρχική πρόταση εμπειρογνομόνων για ένα σύστημα παρακολούθησης των επικονιαστών της ΕΕ⁽²⁶⁾ ως βάση για την ανάπτυξη πιο προηγμένων επιλογών· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει αυτό το τεχνικό έργο, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, με σκοπό να δημιουργήσει ένα σύνολο κοστολογημένων επιλογών για ένα σύστημα παρακολούθησης των επικονιαστών της ΕΕ· θεωρεί ότι κάθε επιλογή θα πρέπει να συνοδεύεται από χάρτη πορείας για την εφαρμογή, στον οποίο θα περιγράφονται τα κενά τεχνικής ικανότητας στα κράτη μέλη και οι τρόποι ταχείας αντιμετώπισής τους·

⁽²⁴⁾ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

⁽²⁵⁾ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

⁽²⁶⁾ Potts, S. et al., «Proposal for an EU Pollinator Monitoring Scheme» (Πρόταση για ένα σύστημα παρακολούθησης των επικονιαστών), Κοινό Κέντρο Ερευνών, Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ, Λουξεμβούργο, 2020.

38. καλεί την Επιτροπή να επαληθεύσει ότι τα εργαλεία στρατηγικού σχεδιασμού για τη διαχείριση των τόπων Natura 2000, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοποιημένων πλαισίων δράσης, περιλαμβάνουν απαιτήσεις για την προστασία των άγριων επικονιαστών, και να αξιολογήσει τα σχετικά μέτρα που προτείνονται από τα κράτη μέλη στα προτεραιοποιημένα πλαίσια δράσης·

39. πιστεύει ότι η ετήσια παρακολούθηση υψηλής ποιότητας, η οποία υποστηρίζεται, μεταξύ άλλων, από έναν επαρκώς υψηλό αριθμό περιοχών σε κάθε κράτος μέλος, θα επιτρέψει την ανίχνευση των μεταβολών στην αφθονία και τον πλούτο των ειδών των διαφόρων ομάδων επικονιαστών, που αξιολογούνται τουλάχιστον ανά τριετία, είναι ουσιαστικής σημασίας για τη στήριξη και τη βελτίωση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, τη διασφάλιση αποτελεσματικότερων δημόσιων δαπανών και την αύξηση της λογοδοσίας και της κατανόησης του αντικτύπου των πολιτικών και της νομοθεσίας·

40. εκτιμά τη δέσμευση της Επιτροπής από κοινού με τα κράτη μέλη και τον ΕΟΠ για την ολοκλήρωση της πανευρωπαϊκής χαρτογράφησης των βασικών περιοχών επικονιαστών έως το 2025 και των αξιολογήσεων του κόκκινου καταλόγου για τις βασικές ομάδες εντόμων επικονιαστών έως το 2024· αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την ανάπτυξη και τον συντονισμό της εφαρμογής σχεδίων δράσης για τα είδη· καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ταχέως τις αναγκαίες δράσεις διατήρησης σε όλα τα σχετικά επίπεδα διακυβέρνησης και να στηρίζουν τους εμπειρογνώμονες και τα ενδιαφερόμενα μέρη· ενθαρρύνει, επιπλέον, τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις τρέχουσες προσπάθειες διατήρησης σε προστατευόμενες περιοχές και να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας νέων προστατευόμενων περιοχών για τις πεταλούδες, τους σκύλους και άλλους άγριους επικονιαστές, ιδίως τα είδη που περιλαμβάνονται στον κόκκινο κατάλογο·

41. επικροτεί το έργο και τα αποτελέσματα των προηγούμενων και των εν εξελίξει πρωτοβουλιών της ΕΕ, με έμφαση στην παρακολούθηση των ειδών, την κατάσταση των οικοτόπων, τους ρύπους που υπάρχουν στο περιβάλλον και την ευαισθητοποίηση· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να θεσπίσει νομική βάση και μόνιμο δημοσιονομικό πλαίσιο για τις ακόλουθες πρωτοβουλίες: SPRING (Ενίσχυση της αποκατάστασης του αριθμού των επικονιαστών μέσω δεικτών και παρακολούθησης), INSIGNIA (Περιβαλλοντική παρακολούθηση των ρύπων μέσω των μελισσών), EMBAL (Ευρωπαϊκή παρακολούθηση της βιοποικιλότητας σε γεωργικά τοπία), LUCAS (Στατιστική έρευνα του πλαισίου χρήσης/κάλυψης γης), STING (Επιστήμη και τεχνολογία για τα έντομα επικονιαστές) και eLTER (Ευρωπαϊκό δίκτυο μακροπρόθεσμης έρευνας οικοσυστημάτων) και να διευκολύνει την ενσωμάτωση των EMBAL και INSIGNIA, καθώς και του μελλοντικού συστήματος παρακολούθησης των επικονιαστών της ΕΕ, στο πλαίσιο του eLTER· υπογραμμίζει ότι η παρακολούθηση των παραγόντων μείωσης των επικονιαστών πρέπει να πραγματοποιείται συνεχώς για μεγάλα χρονικά διαστήματα·

42. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για την ενσωμάτωση έως το 2026 ειδικού δείκτη επικονιαστών για την κοινή γεωργική πολιτική, ο οποίος θα αξιολογεί τον αντίκτυπο της πολιτικής τόσο στους επικονιαστές όσο και στην επικονίαση·

Πόροι, ανταλλαγή γνώσεων και ανάπτυξη ικανοτήτων

43. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει νέους τρόπους χρηματοδότησης των μέτρων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές, μεταξύ άλλων, με τη δημιουργία ενός ταμείου για τη φύση στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2027+· υπογραμμίζει ότι η πρωτοβουλία πρέπει να κινητοποιήσει επαρκείς πρόσθετους χρηματοοικονομικούς πόρους και να διασφαλίσει δεσμεύσεις και επενδύσεις σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών σε κλίμακα και επειγόντως που θα συμβάλει στην ανάσχεση των απωλειών επικονιαστών έως το 2030· καλεί την Επιτροπή να προτείνει μια ειδική γραμμή του προϋπολογισμού, για να στηρίξει τη συστηματική παρακολούθηση της βιοποικιλότητας, τους δείκτες και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο, τις τάσεις και τις πιέσεις σε όλα τα κράτη μέλη·

44. καλεί τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής και τον ΕΟΠ, την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων να εντείνουν τη συνεργασία για την κάλυψη των εντοπισθέντων κενών στα δεδομένα και τις πολιτικές· πιστεύει ότι η Επιτροπή, οι οργανισμοί και τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να βελτιώσουν τη συλλογή, την ανταλλαγή, τη διαχείριση και τη δημιουργία νέων δεδομένων για τη βιοποικιλότητα, προκειμένου να βελτιωθεί η χάραξη πολιτικής και να διασφαλιστεί η συνοχή των πολιτικών σε όλα τα επίπεδα·

45. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει κατάλληλους μηχανισμούς διακυβέρνησης και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης σαφών αρμοδιοτήτων στις υπηρεσίες της Επιτροπής που συμμετέχουν σε τομείς πολιτικής που αφορούν τους άγριους επικονιαστές·

46. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν την έρευνα για την καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων των ουσιών με ιδιότητες ενδοκρινικού διαταράκτη στους επικονιαστές, και να εφαρμόσουν πολιτικές με βάση τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τις επιπτώσεις αυτές·

47. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν την έρευνα για την καλύτερη κατανόηση των αλληλεπιδράσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον ανταγωνισμό, μεταξύ των αποικιών μελιφόρων μελισσών και των αυτοχθόνων/άγριων επικονιαστών·

48. υπογραμμίζει τη σημασία της προστασίας των επικονιαστών όχι μόνο εντός της ΕΕ, αλλά και παγκοσμίως, και καλεί την Επιτροπή να λάβει σχετικά μέτρα

49. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν ενεργά στη διπλωματία των μελισσών ως εργαλείο εξωτερικής πολιτικής για την προώθηση της ένταξης των επικονιαστών στις διεθνείς πολιτικές με σκοπό τη στήριξη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην περιβαλλοντική και κοινωνική ανθεκτικότητα των αναπτυσσόμενων χωρών και των ευάλωτων ομάδων·

50. αναγνωρίζει τη σημασία των επιστημόνων, συμπεριλαμβανομένων των γεωργών και των ταξινομητών, οι οποίοι πρέπει να υποστηριχθούν περαιτέρω, ώστε να μπορούν να ενισχύσουν την εμπειρογνώμοσύνη τους, να καλλιεργήσουν ορθές πρακτικές και να τις ανταλλάξουν μεταξύ των κρατών μελών· αναγνωρίζει, ταυτόχρονα, τα πορίσματα μιας μελέτης που ανατέθηκε από την Επιτροπή⁽²⁷⁾ και δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2022, η οποία καταδεικνύει ότι η εμπειρογνώμοσύνη τείνει να είναι ιδιαίτερα φτωχή στις χώρες με την πλουσιότερη βιοποικιλότητα και επισημαίνει ότι οι ταξινομητές είναι κυρίως άνδρες και γηράσκοντες· υπενθυμίζει ότι ένα από τα εμπόδια για την αποτελεσματική εφαρμογή των επιστημονικών προγραμμάτων των πολιτών είναι η έλλειψη ταξινομικής εμπειρογνώμοσύνης για την επεξεργασία δεδομένων, καθώς και η έλλειψη ταξινομικών εργαλείων και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν αυτές τις ελλείψεις· εκτιμά το επιτυχημένο έργο των προσβευτών επικονιαστών όσον αφορά την ευαισθητοποίηση των πολιτών και των επιχειρήσεων και την παροχή κινήτρων·

51. παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν μικρά προγράμματα επιχορηγήσεων σε εμπειρογνώμονες, σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και σε μεμονωμένα άτομα για να στηρίξουν τοπικές και περιφερειακές δράσεις για τους επικονιαστές και για να επιτρέψουν τη δημιουργία μιας πλατφόρμας της ΕΕ για τους άγριους επικονιαστές που θα συντονίζει τις προσπάθειές τους και θα διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων μακροπρόθεσμα·

52. επισημαίνει τις δυνατότητες που προκύπτουν από τη δημιουργία τοπικών δικτύων και πλατφορμών ανταλλαγής γνώσεων όπου οι γεωργοί θα μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές και να συμβάλλουν στη διατήρηση των επικονιαστών, που αποτελούν ανεκτίμητα είδη, διασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα των γεωργικών μας συστημάτων και την επισιτιστική ασφάλεια·

53. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει όλες τις βασικές ομάδες εντόμων επικονίασης στην ταξινομική πλατφόρμα που αναπτύχθηκε από τα έργα OrbIt και TAXO-FLY, και να διασφαλίσει και να βελτιώσει τη λειτουργικότητά της με την ανάπτυξη εργαλείων για ταξινομικούς και πολίτες επιστήμονες·

54. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον συντονισμό και την προσβασιμότητα όλων των αναγκαίων μέσων για τη διατήρηση και τη βελτίωση των ευρωπαϊκών συστημάτων παρακολούθησης πεταλούδων σε ολόκληρη την ΕΕ, μεταξύ άλλων με την αύξηση των διασταυρώσεων πεταλούδων, την παρακολούθηση σπάνιων και απειλούμενων ειδών, τη χρήση τεχνολογίας υποβολής εκθέσεων σε πραγματικό χρόνο και την παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής βοήθειας στους διορισμένους συντονιστές τους· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν μια δημόσια βάση δεδομένων της ΕΕ που θα απαιτηθεί για το μελλοντικό σύστημα παρακολούθησης των επικονιαστών της ΕΕ·

55. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους μελισσοκόμους και τους σπουδαστές γεωπονίας, προκειμένου να αναπτυχθούν ικανότητες για τη διαχείριση και την προώθηση της βιοποικιλότητας και της επικονίασης ως υπηρεσίας οικοσυστήματος· τονίζει ότι τα συστήματα παροχής κινήτρων είναι απαραίτητα για τη στήριξη μέτρων που ωφελούν τους πληθυσμούς επικονιαστών και ότι οι γεωργοί και άλλοι χρήστες γης θα πρέπει να λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη·

56. υπογραμμίζει τη σημασία του ανοικτού, εποικοδομητικού και γνήσιου διαλόγου μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των εκπροσώπων των αρμόδιων αρχών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, των εμπειρογνομένων, των μελισσοκόμων και των πολιτών, ο οποίος μπορεί να προετοιμάσει το έδαφος για νέες εταιρικές σχέσεις, δράσεις, δεσμεύσεις και ισχυρότερη δραστηριοποίηση, όπως κατά τη διάρκεια της εβδομάδας επικονιαστών της ΕΕ για το 2021· Μια νέα συμφωνία για τους επικονιαστές· πιστεύει ότι η ανταλλαγή γνώσεων, η ευαισθητοποίηση, η ανάπτυξη ικανοτήτων και η συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, επιστημόνων και νέων στην προστασία των επικονιαστών αποτελούν προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας·

57. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

⁽²⁷⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, «European Red List of insect taxonomists» (Αξιολόγηση της ταξινομικής εμπειρογνώμοσύνης στην Ευρώπη – Ευρωπαϊκός κόκκινος κατάλογος ταξινομητών εντόμων), Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ, 2022.